

Zespół Parków
Krajobrazowych
Województwa
Lubuskiego

Angażowanie społeczności lokalnych w działania łagodzące skutki zmian klimatu

Irena Krukowska-Szopa

Wzmacnianie odporności na zmiany klimatu poprzez wykorzystanie potencjału małej retencji i środowiska przyrodniczego w skali lokalnej i regionalnej

Konferencja Zielona Góra 28.11.2019

Projekt pn. „Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję i ochronę bioróżnorodności” współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Raporty IPCC – świadectwo coraz szybszych zmian klimatu

- Raport Międzyrządowego Panelu do Zmian Klimatu opracowany przez zespół 91 naukowców z 40 krajów – październik 2018 r. Do 2030 r. należy ograniczyć emisję CO₂ o 45 % a do 2050 r. do 0. Wzrost temperatury powyżej 1,5 st.C wpłynie na załamanie systemu klimatycznego
- Ważne są działania na wszystkich piętrach organizacyjnych od poziomu gminy do władz państwowych i porozumień międzynarodowych. Działania lokalne są bardziej wydajne niż szeroko zakrojone polityki
- Raport IPCC – gleba i lasy opracowany przez 107 ekspertów z 52 krajów: 23 % emisji CO₂ pochodzi z rolnictwa, produkcji żywności i wylesień, maleje zdolność gleby do pochłaniania CO₂; środki zaradcze to zaprzestanie wylesień, odbudowa lasów i drzewostanów oraz odbudowa jakości gleby
- Raport IPCC – oceany i lodowce opracowany przez 100 ekspertów: dwukrotnie wzrosła temperatura oceanów od końca XX w. przegrzewanie oceanów to wzrost zakwaszenia i mniej tlenu, wpływ na gwałtowne zjawiska pogodowe; przyspiesza topnienie pokryw lodowych na Grenlandii i w Antarktyce, do końca XXI wieku wzrost poziomu mórz średnio o 1 m
- Raport o katastrofalnych skutkach zmian klimatu poparło 11 tys. naukowców ze 150 krajów świata /publikacja na łamach „BioScience”/

Szczyt klimatyczny ONZ – wrzesień 2019

Deklaracje Państw

- 77 krajów oraz 100 miast zobowiązało się do 0 emisji CO2 do 2050 r.
- Europejska Zielona Umowa – neutralność węglowa Unii Europejskiej do 2050 r.
- Grecja - zamknięcie wszystkich elektrowni na węgiel brunatny do 2028 r
- Niemcy – plan działań na rzecz powstrzymania katastrofy klimatycznej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.
- Pakistan posadzi 10 miliardów drzew w ciągu najbliższych 5 lat
- Polska otworzy nowy blok węglowy w Ostrołęce

Młodzieżowe strajki klimatyczne – 20 września

- POLSKA - strajki klimatyczne w 60 miastach
- NIEMCY – strajki klimatyczne w 500 miastach
- Demonstracje w 150 krajach świata

Młodzieżowe strajki klimatyczne – 20 września

- „Jesteśmy młodymi ludźmi, którzy chcą wyrazić swój sprzeciw wobec bierności polityków, w obliczu katastrofy klimatycznej. To my jako młodzi ludzie w największym stopniu będziemy odczuwać skutki zmian klimatu i braku decyzji polityków”
- 6 postulatów Strajku Klimatycznego:
 - polityka klimatyczna prowadzona w oparciu o badania
 - ogłoszenie przez rząd stanu kryzysu klimatycznego
 - edukacja klimatyczna w podstawie programowej nauczania
 - media biorą udział w uświadamianiu o kryzysie klimatycznym
 - powołanie przez Parlament Ekspertckiej Rady Klimatycznej
 - sprawiedliwa transformacja gospodarki w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych

Świadomość społeczna zmian klimatu

Polska

- Dla 39 % badanych to zmiany klimatu są **największym** problem środowiska naturalnego, natomiast zanieczyszczenie powietrza wskazało aż 62 % badanych
- 40 % osób uważa, iż każdy z nas powinien podejmować działania na rzecz minimalizacji skutków zmian klimatu
- Połowa badanych nie wie jakie może podjąć działania aby poprawić stan środowiska. Polacy są w kwestiach zmian klimatu zagubieni
- 46 % Polaków gotowych jest do podejmowania dobrowolnej i bezpłatnej pracy na rzecz swojego najbliższego otoczenia, wsi czy osiedla

Raport z badań „Adaptacja do zmian klimatu – świadomość ekologiczna mieszkańców Polski” 2018, prowadzony na zlecenie Ministerstwa Środowiska. Raport pokazuje stan wiedzy i postaw Polaków wobec gwałtownych zjawisk pogodowych i potrzeby adaptacji do nich

Raport agencji Kantar 2019

Badania COBOS 2018

Świadomość społeczna zmian klimatu

Europa

- Dla 59 % mieszkańców Europy zmiany klimatu są zagrożeniem dla ludzkości, wobec 40% mieszkańców Polski
- Mieszkańcy Europy są bardziej świadomi zmian klimatu – obawy z tym związane wyraziło 78 % Europejczyków wobec 65 % Chińczyków oraz 63 % Amerykanów

Ankieta EBI dotycząca zmian klimatu na COP 24 w Katowicach

- 90 % Niemców uważa, iż zmiany klimatyczne to bardzo duże lub duże zagrożenie
- 91 % uznaje za konieczne wprowadzenie takich regulacji w gospodarce i rynku aby utrzymać zanieczyszczenie na możliwie najniższym poziomie
- 95 % popiera niemiecką transformację energetyczną
- Jednak w ocenie badających świadomość ekologiczna części respondentów ma charakter deklaracyjny, są wtedy proekologiczni kiedy jest to im na rękę

Badania Federalnego Ministerstwa Ochrony Środowiska n.t stanu świadomości ekologicznej Niemców

Jak każdy z nas może łagodzić skutki zmian klimatu ?

Odtwarzanie zadrzewień - „Historie drzewami pisane”

1. Warsztaty dla przedstawicieli władz lokalnych, nauczycieli i mieszkańców,
2. Inwentaryzacja śródpolnych alei na terenie Wzgórz Dalkowskich
3. Wykonanie planów ochrony i odtworzeń wybranych alei
4. Odtwarzanie alei śródpolnych oraz późniejsza opieka nad sadzonkami przez społeczności lokalne

Realizacja LGD Wzgórza Dalkowskie przy współpracy Fundacji Ekologicznej „Zielona Akcja”

Mieszkańcy zmobilizowali się do wspólnych nasadzeń drzew w swoich miejscowościach

Odtwarzanie alei drzew w Radwanicach

Odtwarzanie starych nasadzeń drzew owocowych: śliw, jabłoni, czereśni, grusz

Tworzenie stref nektarodajnych w miejscowościach - zazielenianie miejscowości

Nasadzenia bioróżnorodnych stref z gatunków rodzimych

Wspólne planowanie przestrzeni oraz edukacja mieszkańców

Wykonanie nasadzeń przez społeczność oraz opieka nad nasadzeniami

„Pszczoły proszą o pomoc – kampania na rzecz ochrony środowiska życia pszczoł i innych owadów zapylających”
www.pszczoly.zielonaakcja.pl, utworzono 16 stref na terenie województwa dolnośląskiego i opolskiego

MODELOWE NASADZENIA NA TERENACH MIEJSCOWOŚCI

- Miejsce przy świetlicy – wieś Kwieciszowice położone w sąsiedztwie Natura 2000 Łąki Gór i Pogórza Izerskiego

INICJATYWY
OBYWATELSKIE
DLA ŚRODOWISKA

Edukacja poprzez działanie

Przystosowanie dawnego stawu młyńskiego na cele małej retencji w Kuźniczysku

Piękne stawy w Małuszowie

Ożywiamy starorzecze w Lubiążu

Edukacja poprzez dobre praktyki

Chrośnica - wioska barwnych wątków

Przykłady dobrych praktyk mikroadaptacje

Stacja Meteorologiczna SAPOS

Podwyższona rabata wraz z systemem nawadniania
Görlitz SAPOS

Przykłady dobrych praktyk mikroadaptacji

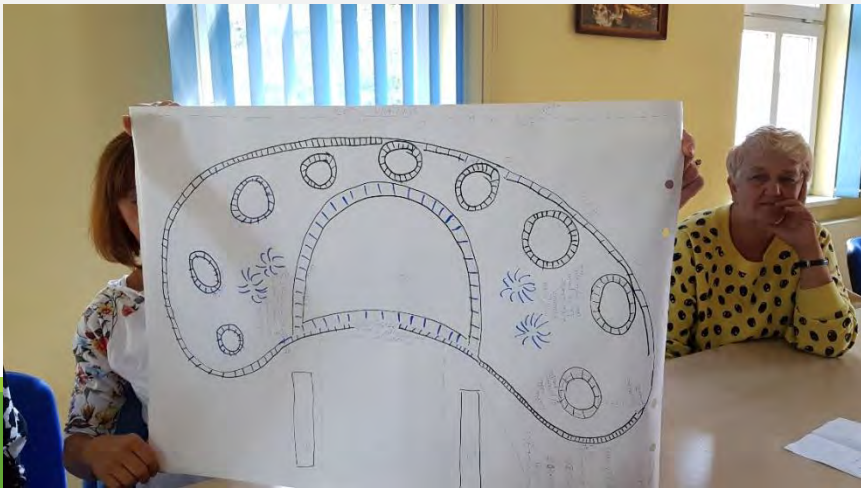
Gromadzenie wód deszczowych **Görlitz**- SAPOS

Staw z odprowadzeniem nadmiaru wód deszczowych **Görlitz** - SAPOS

Seniorzy działają dla klimatu

Edukacja poprzez działanie – małe, szkolne ogrody

Debaty dla młodzieży na temat adaptacji do zmian klimatu

Debaty adaptacyjne do zmian klimatu dla mieszkańców

Debaty, panele obywatelskie, spotkania otwarte

Warsztaty edukacyjne w zakresie zmian klimatu

Działania edukacyjne: systematyczne, proste, zrozumiałe, pokazujące dobre praktyki, do wdrożenia na poziomie lokalnym

Co zachęca mieszkańców do podejmowania działań dla klimatu

Świadomość problemu – debaty, dyskusje, warsztaty, spotkania, wizyty studyjne, wymiana doświadczeń, media, publikacje,

Edukacja poprzez działanie - poczucie wpływu na poprawę stanu środowiska, partycypacja w decyzjach, konkretne mikroadaptacje i małe projekty wykonane przez mieszkańców

Konkretna, odczuwalna zmiana – pozytywny wpływ na środowisko w skali lokalnej

Wspólne działanie w grupie – wzajemnie motywowanie się i dzielenie doświadczeniami

Efekt kuli śnieżnej – jedno działanie napędza kolejne

Pokazywanie dobrych praktyk, modelowych działań

Tworzenie dobrego klimatu dla społecznej aktywności

Tworzenie dobrego klimatu dla społecznej aktywności

Wspieranie organizacyjne i finansowe – małe dotacje, mikrogranty, budżet obywatelski, konkursy tematyczne ze środków samorządów dla organizacji, grup nieformalnych, współpraca z organizacjami

Programy dotacyjne dla mieszkańców – np. program dotacyjny Złap deszcz – dofinansowanie działań zagospodarowujących wody deszczowe przez Urząd Miasta we Wrocławiu
<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/zlap-deszcz-zloz-wniosek-na-dotacje>

Akcje edukacyjne – np. Wrośnij we Wrocław – sadzenie drzew po narodzinach dziecka na wskazanych przez Zieleń Miejską terenach

Zmiana polityki w zakresie pielęgnacji terenów zielonych – wyłączenie części parków z koszenia i usuwania liści

Uchwały Rad Miast – np. wprowadzenie alarmu klimatycznego – Uchwała Rady Miasta Wrocław miastem 0 emisyjnym do 2050 r.

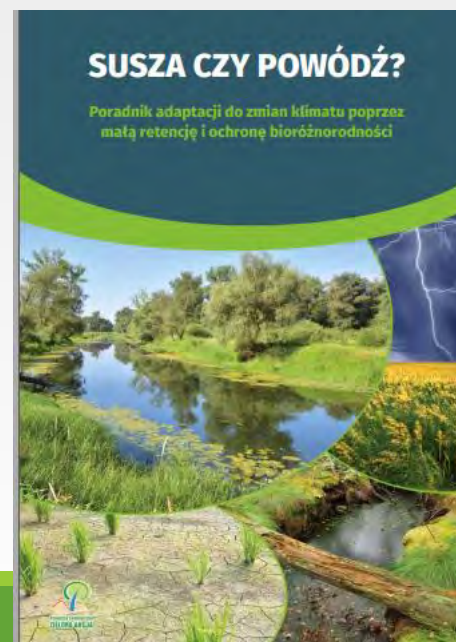
Zielona Rewolucja w Łodzi – działania w różnych obszarach w tym posadzenie

50 tyś drzew, wymiana ogrzewania, wspieranie komunikacji rowerowej i elektrycznej

Edukacja w zakresie adaptacji do zmian klimatu

- Projekt „**Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję i ochronę bioróżnorodności** – spotkania, szkolenia, przygotowanie 80 edukatorów klimatycznych, 4 seminaria informacyjne, 4 konferencje regionalne, wydanie materiałów, modelowe działania w gminach na terenie woj. dolnośląskiego, opolskiego, wielkopolskiego i lubuskiego. Realizacja Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja 2017- 2019, finansowanie POiŚ, patronat IOŚ – PIB www.malaretencja.pl

www.malaretencja.pl
www.pszczoly.zielona.akcja.pl

The image shows a screenshot of a Facebook page for 'Mała Retencja - Duża Sprawa'. The page features a profile picture of a green leaf with a water droplet. The main content area displays a large graphic with the text 'SUSZA CZY POWÓDŹ' and 'Jak przeciwdziałać zmianom klimatycznym w skali lokalnej? Działania dla samorządów i społeczności'. Below this is a smaller graphic for a conference titled 'POWÓDŹ I SUSZA' held at the University of Wrocław in March 2019. The right sidebar contains a 5.0 rating, 649 likes, 691 followers, and contact information including the address 'ul. Orła Białego 2 (0,93 km) 59-220 Legnica', phone number '76 862 94 30', website 'www.malaretencja.pl', and operating hours '08:00 - 16:00'.

Lubię to! Udostępnij

Wyślij wiadomość

5,0 5 na 5 · Na podstawie opinii 2 użytkowników

Spoleczność [Zobacz wszystko](#)

649 osób lubi to

691 użytkowników obserwuje to

Informacje [Zobacz wszystkie](#)

ul. Orła Białego 2 (0,93 km)
59-220 Legnica
Jak dojechać

76 862 94 30

Contact Mała Retencja - Duża Sprawa on Messenger

www.malaretencja.pl

Organizacja pozarządowa

Godziny otwarcia: 08:00 - 16:00
Otwarte teraz

Zdjęcia

SUSZA CZY POWÓDŹ
Jak przeciwdziałać zmianom klimatycznym w skali lokalnej?
Działania dla samorządów i społeczności

POWÓDŹ I SUSZA
Konferencja z okazji Światowego Dnia Wody
21-22 MARCA 2019 | UNIWERSYTECIE EKONOMICZNY W WROCŁAWIU | UL. KOŃMACKA 11B/12D

Mała Retencja - Duża Sprawa

Strona główna

Informacje

Wydarzenia

Zdjęcia

Filmy

Spoleczność

Recenzje

Posty

Utwórz stronę

Edukacja w zakresie adaptacji do zmian klimatu

- Projekt **Transgea – Transgraniczna współpraca w zakresie lokalnych działań adaptacyjnych do zmian klimatu**. Realizacja IMGW – PIB, Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, Fundacja Natura Polska, SAPOS, GUSA na obszarze transgraniczna - powiat bolesławiecki, jaworski, jeleniogórski, lubański, lwówecki, kamiennogórski, zgorzelecki, złotoryjski, żarski, Bautzen, Gorlitz
- Szkolenia dla samorządów, wizyty studyjne prezentujące działania adaptacyjne
- Debaty w formie warsztatów dla społeczności lokalnych, propozycje adaptacji do zmian klimatu wraz z rekomendacjami z debat, mapy wrażliwości i zalecenia adaptacyjne dla gmin i powiatów, ankietyzacja mieszkańców
- Materiały edukacyjne: broszury, podręcznik, strona internetowa projektu
- Konferencje, warsztaty dla młodzieży, seniorów, wystawa, mikroadaptacje
- www.transgea.eu

Edukacja w zakresie adaptacji do zmian klimatu

- Projekt „ Dla pszczół – transgraniczna współpraca na rzecz zachowania siedlisk pszczół i dzikich owadów zapylających”
- W ramach projektu – tworzenie siedlisk dla zapylaczy, nasadzenia drzew i odtwarzanie zadrzewień śródpolnych, pielęgnacja sadów tradycyjnych, warsztaty, seminaria dla mieszkańców i samorządów, wystawa, materiały edukacyjne, strona internetowa, spotkania naukowców
- Organizacje realizujące – Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, Fundacja Ekorozwoju, Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal (IBZ), Lebens (T)raume e.V
- www.pszczoly.zielonaakcja.pl

Pytania do dyskusji

- Jakie działania powinny zostać podjęte na poziomie regionalnym i lokalnym w zakresie łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu ?
- Czy i w jakim zakresie jest możliwa współpraca podmiotów i sektorów w planowaniu i wdrażaniu działań adaptacyjnych na terenie województwa lubuskiego ?

Dziękuję za uwagę

Kontakt : Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja” www.zielonaakcja.pl,
www.malaretencja.pl www.pszczoly.zielonaakcja.pl

Irena Krukowska-Szopa tel. 600 276 829
krukowska@zielonaakcja.pl

Agnieszka Burgahardt tel. 76 86 294 30
agnieszka.burghardt@zielonaakcja.pl

